

Avfallshanteringsplan enligt TSFS

2023:12 hos Borensbergs båtklubb

Versionsuppgifter

Version:	1.0
Versionsdatum:	2024-08-04
Upprättat av:	Kristoffer Lindblom Lobato, kassör
	Kristian Lindblom, miljövetare
Kontrollerat av:	Styrelsen för Borensbergs båtklubb
Genomförandeansvarig:	Styrelsen för Borensbergs båtklubb
Implementeringstillfälle	Via hemsidan www.rampen.se , via styrelsemöte 2024-08-04
Implementeringsdatum:	2024-08-06

Administrativa uppgifter

Verksamhetsutövare:	Borensbergs båtklubb
Organisationsnummer:	802435-2091
Fastighetsbeteckning	Del av Brunneby Hälla 1:297
Besöksadress:	Hamnvägen, Borensberg
Hamnens koordinater:	58.56111930945403, 15.279917878884211
Postadress:	Vråkgatan 22, 591 74, Borensberg
Fakturering via e-post:	kassor@rampen.se
Kontaktuppgifter:	hamnfogde@rampen.se
	ordforande@rampen.se
	kassor@rampen.se (0730940103)

Verksamhetsbeskrivning

Borensbergs båtklubb (BBBK) är en allmännyttig ideell förening som har till ändamål att främja båtlivet i Borensberg och på bästa sätt tillvarata medlemmarnas önskemål. Klubben skall verka för en god sjösäkerhet, god miljö samt ett gott kamrat- och sjömanskap. Båtklubben har 116 båtplatser för små och medelstora båtar, samt en iläggningsramp.

Medlemmarnas medbestämmande

BBBK har årsmöten där styrelse för verksamhetsåret väljs av medlemmar genom majoritetsbeslut. Extra föreningsmöten hålls ifall minst tio medlemmar begär det. Det

å ligger sedan styrelsen att verka för god miljö och att förvalta klubbens resurser och därav faller ansvar för avfallshantering på styrelsen.

Avfallsomhändertagande, arbetsutförande och ansvar

Medlem i BBBK har var och en, enligt gällande arbetsplikt utfärdad av styrelsen, en skyldighet att hålla sig uppdaterad om gällande regler och lagar angående avfall, kemikalier och miljö samt denna avfallshanteringsplan. Avfallshanteringsplanen sammanfattas av BBBK till en avfallshanteringsrutin som görs tillgänglig till medlemmar via hemsidan, via medlemsbrev och fysiskt på hamnens anslagstavla.

Varje medlem ansvarar för att ta hand om sitt avfall och/eller farliga avfall samt att se till att lämna det på godkänd mottagningsstation. BBBK erbjuder mottagningsanordning endast för hushållsavfall vid hamnen.

Behov för medlemmar och övriga hamnanvändare att avlämna hushållsavfall i en av BBBK iordningställd mottagningsstation har identifierats sedan 2024. Då hamnen genom avtal är öppen för allmänheten bidrar även detta till behovet. För detta behov har BBBK upprättat en mottagningsanordning för hushållsavfall på hamnens område genom två mottagningskärl:

1. Kärl om 110 L för mottagning av löst hushållsavfall ("svarta soptunnan")
2. Kärl om 370 L för mottagning av hushållsavfall i soppåsar ("gröna soptunnan")

Efter att hamnanvändare lämnat sitt hushållsavfall i någon av de två ovanstående kärlen så ansvarar BBBK för avfallet. Svarta soptunnan töms nattligen av nattvakt under högsäsong (juni, juli, augusti) och efter behov av dedicerat arbetslag under lågsäsong genom att hushållsavfallet samlas i soppåsar och läggs i gröna soptunnan. Gröna soptunnan töms veckovis genom abonnemang från Motala kommun. Hamnanvändare kan även lägga knutna soppåsar med hushållsavfall direkt i den gröna soptunnan.

Uppkomna händelser kring de ovannämnda soptunnorna och generellt kring avfallshantering, så som reparation av mottagningsanordningar ifall det skulle behövas, rapporteras till och sköts i första hand av miljöansvarig inom styrelsen, andra hand av hamnfogde, annars av BBBKs styrelse.

Kärlens placering mellan container och träd och under skugga minskar risken att de rör på sig med vind eller förstörs. Svarta soptunnan som är mindre är också fastspänd med kedja i angränsande container. Alla avfallshanteringsanordningar kontrolleras under högsäsong (juni, juli, augusti) nattligen utav BBBKs nattvakt. Se karta över kärlets placering under avsnitt Bilaga 1: Placering av mottagningsanordning för hushållsavfall.

Uppdatering och samråd kring miljöaspekter sker kontinuerligt inom styrelsen och meddelas medlemmar via föreningsmöten, e-mail och på medlemmars önskemål. En ny roll som miljöansvarig för hamnen implementeras i styrelsen sedan 2024.

BBBK har inga platser för gästande fritidsbåtar och tar inte emot yrkestrafik eller fartyg med en bruttodräktighet över 300.

Exempel på föroreningskällor och dess omhändertagande

Motorkonserveringsmedel: Detta ska efter användning samlas upp av medlem/hamnanvändare och hanteras som farligt avfall och lämnas på godkänd återvinningscentral. Det får inte tillföras omgivningen (t.ex. havet eller marken) eller avloppet.

Oljor: Dessa ska efter användning samlas upp av medlem/hamnanvändare och hanteras som farligt avfall och lämnas på godkänd återvinningscentral. Det får inte tillföras omgivningen (t.ex. havet eller marken) eller avloppet.

Batterier: Dessa ska efter att de förbrukats hanteras som farligt avfall och lämnas på godkänd återvinningscentral av medlem/hamnanvändare. Det får inte tillföras omgivningen (t.ex. havet och marken).

Toalettavfall: Detta ska hanteras som farligt avfall och lämnas på godkänd tömningscentral av medlem/hamnanvändare. Det får inte tillföras omgivningen (t.ex. havet eller marken).

Hushållsavfall: Detta kan av medlem/hamnanvändare slängas löst i hamnens svarta soptunna eller i knuten påse i hamnens gröna soptunna, vilka är kärl ordnade av BBBK.

Beskrivning av avlämningsbehov

BBBKs småbåtshamn används i princip uteslutande för dagsturer i sjön Boren. Majoriteten av hamnanvändarna är lokalbefolkning tillhörande i Borensberg som tar personligt ansvar för avfallet, t.ex. genom att ta med sig sitt avfall från dagsturerna hem.

Antalet båtar med kapacitet att utrustas med egen toalett, eller liknande anordning, har vid varje årlig inventering understigit 10 st. och ingen varvsverksamhet förekommer på området. Detta, ihop med att användandet nästan uteslutande används för dagsturer, motiverar undantagande för behov av latrintömning i hamnen.

En inspektionsrapport från 2024 gällande avfallshanteringen i hamnen identifierade endast behov av mottagningsanordningar för hushållsavfall. Den identifierade även att det fanns generell nedskräpning på området.

BBBK är skyldig att lämna hamnområdet öppet för allmänheten vilket gör behovet från hamnanvändare svårare att identifiera, se avsnittet Allmän plats längre ned.

Det slutgiltiga avlämningsbehovet är således endast för hushållsavfall.

Uppskattning av mottagen avfallsmängd

Enligt nuvarande avfallshanteringsplan hanterar BBBK endast hushållsavfall. Alla andra typer av avfall ansvaras för personligen av hamnanvändare och får ingen uppskattning.

BBBKs styrelse identifierar två huvudtyper av hamnanvändare:

- **Båtplatsnyttjare:** medlem med fast iordningsställd båtplats
- **Rampare:** medlem med egen rampnyckel genom långtidslån från BBBK

I dagsläget har BBBK 116 båtplatsnyttjare och 131 rampare men 36 av de senare har även båtplats, så totalt blir $116 + 131 - 36 = 211$ fasta hamnanvändare.

Uppskattningen av mängden hushållsavfall från hamnanvändare är svår då den är starkt väderberoende samt skiljer sig markant under låg- respektive högsäsong. Efter år 2024, som blir den första säsongen med mottagningsanordningar för hushållsavfall, kommer uppskattningen att uppdateras till att baseras mer på historiskt observerade mängder från kärlen i hamnen. Till dess baseras uppskattningen på offentligt tillgänglig information samt generella antaganden.

Enligt [Hushållsavfall - Avfall Sverige](#) var genomsnittliga mängden hushållsavfall år 2023 per person i Sverige 431 kg årligen. Med en antagen densitet om 0,5 kg/liter och omvandling till veckovis blir det $431 / 52 / 0,5 = 16,58$ liter (L) hushållsavfall per person per vecka (v). Vidare med antaganden om att (i) upp till 20% av en persons tid spenderas som hamnanvändare (dagsturer, iläggning, m.m.) och (ii) att hamnen totalt har genomsnittlig nyttjandegrad om 20% oavsett väder under högsäsong fås att den totala uppskattade mängden hushållsavfall blir:

$16,58 \text{ L/v} * 211 \text{ användare} * 20\% * 20\% = 140 \text{ L/v}$ som uppskattning för hela hamnen

$16,58 \text{ L/v} * 20\% * 20\% = 0,66 \text{ L/v}$ per hamnanvändare

Med tanke på osäkerheten från flera antaganden och för enkelhets skull, avrundas mängden uppskattat avfall upp från 0,66 L/v till 1 L/v per hamnanvändare.

För högsäsong räknar BBBKs styrelse med en liter (L) hushållsavfall per fast hamnanvändare per vecka, vilket ger en total uppskattad veckovis mängd om 211 L hushållsavfall. Detta plus en taktisk överdimensionering för ytterligare felmarginaler, samt utbud av kärlestorlek, ligger till grund för slutgiltiga dimensioneringen av avfallskärl till 370 L (gröna soptunnan) som töms veckovis.

För lågsäsong räknar BBBKs styrelse med att hushållsavfallet från hamnanvändare blir obefintligt. I varje fall blir det en markant mindre mängd än under högsäsong vilket redan är inom dimensionerad kapacitet.

Då högsäsongen är tre månaderna juni, juli och augusti och utgör ett kvartal (Kv) blir uppskattningen som följande:

$4 \text{ veckor} * 3 \text{ månader} * 211 \text{ L/v} = 2532 \text{ L/Kv}$ vilket avrundas upp gediget till 3000 L/Kv som blir den slutgiltiga uppskattningen för högsäsong.

Hamnens totala årliga kapacitet för mottagning av hushållsavfall är för närvarande:

370 L/v eller $52 * 370 = 19240$ L/år

På liknande sätt blir hamnens kapacitet under det mer relevanta högsäsongskvartalet:

370 L/v eller $12 * 370 = 4440$ L/Kv

Ifall observerade mängden hushållsavfall överskrider uppskattade mängden 3000 L/Kv, vilket blir $3000 / 12 = 250$ L/v skall styrelsen överväga att öka mottagningskapaciteten.

Fler aspekter angående uppskattningen:

(1) BBBK erbjuder via tredje part även möjlighet till korttidslån av rampnyckel. År 2023 nyttjades detta av 107 hamnanvändare, men dessa antas till majoritet vara samma användare som de 116 båtnyttjarna, varav denna aspekt måste undantas för att motverka dubbelräkning vid uppskattningen.

(2) Hushållsavfall från icke-hamnanvändande allmänhet är ej inräknat i uppskattningen men kommer troligtvis att hamna i BBBKs uppsatta mottagningskärl ändå, vilket ytterligare motiverar överdimensionering.

Återvinningsstationer och återvinningscentraler

Exempel på närbelägna återvinningscentraler och ställen för hantering av avfall dit medlem/hamnanvändare eventuellt kan gå och lämna avfall. Medlem/hamnanvändare måste själv undersöka respektive ställes öppettider, eventuella avgifter och andra restriktioner.

- Återvinningscontainrar för plast, papp- & kartong, metall och färgat/ofärgat glas på Hamnvägen bakom hamnen, parkeringen mitt emot Borensbergs vårdcentral
- Borensbergs återvinningscentral (Erstorpsvägen 3, 591 78 Borensberg)
- Göta kanals gästhamn i Borensberg, sugtömning för toalettavfall

Allmän plats

Allmänheten har via kommunens servitut rätt att vistas inom BBBKs arrenderade område. Detta är en orsak till att gemensam avfallshantering är särskilt svårt att via BBBK tillhandahålla för medlemmar och hamnanvändare då detta på många sätt kan missbrukas av förbipasserande allmänhet. Det finns i dagsläget problem med allmänhetens nedskräpning kring iläggningsrampen och på hamnens grusplan (nedskräpning av burkar m.m.) samt av skadegörelse i hamnens närliggande områden (t.ex. blomkorgarna på Strömbro). Mottagningsstationer skulle därför kunna leda till större nedskräpning. Det här behöver tas i beaktning då de nya mottagningskärlen (svarta- och gröna soptunnorna) från 2024 utvärderas av BBBK.

Vid inspektionstillfälle under 2024 ”noterades att papperskorgen i anslutning till parken var överfull” vilket syftar till småbåtshamnens kringliggande område. BBBK noterar att utbudet av mottagningskärl i detta kringliggande område har ändrats under sista åren.

BBBK förespråkar tät dialog med Motala kommun gällande avfallshantering som kan härledas från allmänheten i både hamn och det kringliggande området.

Konklusion

BBBKs styrelse ser positivt på utvecklingen av avfallshantering i hamnen och anser de nya rutiner samt anordningar för avfallshantering som satts upp 2024 vara behövliga, både ur regelverksperspektiv samt för att uppnå klubbens stadgade syfte om god miljö.

En inspektion utförd 2024 av Motala kommun påtalade brist i mottagning av hushållsavfall vilket har åtgärdats. Den påtalade även en brist i avfallshanteringsplan och nedskräpning på grusplan vilka båda har åtgärdats.

I samband med åtgärdandet har mängden hushållsavfall från hamnanvändare uppskattats vara i genomsnitt upp till en liter per vecka per hamnanvändare, eller upp till 2532 liter per kvartal (högsäsong), samt 3000 liter per helår. Åtgärden har varit att höja hamnens kapacitet för mottagning av hushållsavfall till 370 liter per vecka, vilket är samma som 4440 liter per kvartal (enhet relevant för högsäsong) och samma som 19240 liter per år.

Styrelsen anser det vara berättigat att höja både medlems- och båtplatsavgifter till följd av ökade kostnader för avfallshantering.

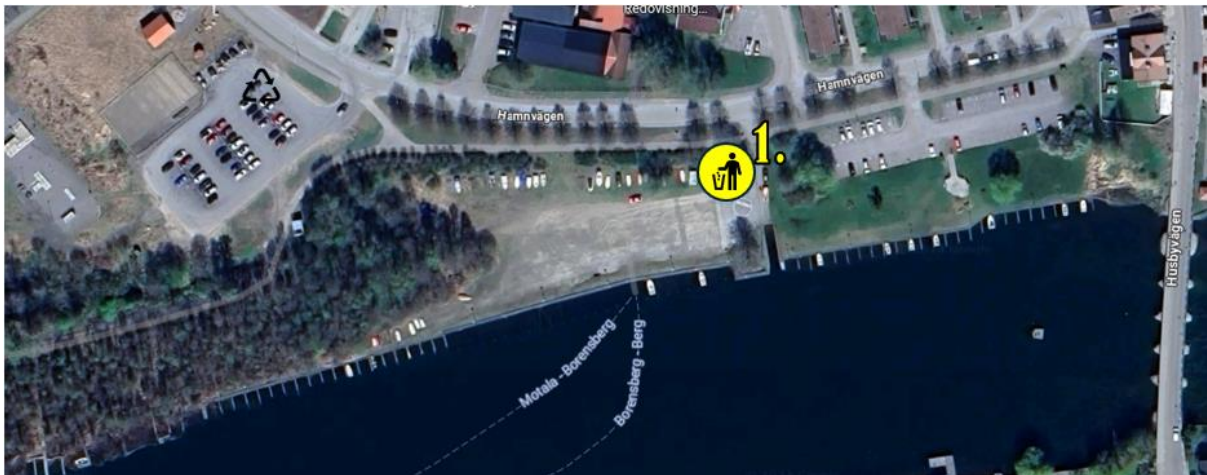
Revidering

Denna avfallshanteringsplan skall revideras med högst fem års mellanrum, när avfallshanteringen i hamnen väsentlig ändras, på begäran av tillsynsaktör, på begäran av BBBKs styrelse, eller på begäran av BBBKs förenings- eller årsmöte.

Bilaga 1: Placering av mottagningsanordning för hushållsavfall

Se nedan karta över hamnområdet med markering över placering för mottagningsanordningar för:

- 1a: Hushållsavfall: mellan infarten till hamnen och första containern. Placeringen har satts där för att möjliggöra fastspänning av svarta soptunnan, för närhet till både infart och iläggingsrampen, för att synas ordentligt och för att vara under trädens skugga och motverka uppvärmande av sopor.

Se nedan bilder på hur kärlen är placerade:

- *Vänster bild:* kärlen är placerade i skugga mellan infarten och första containern.
- *Höger bild:* anordningen består av två kärll
 - Kärll 1: 110 L mindre "svarta soptunnan" med isatt påse som högsäsong töms nattligen av nattvakt.
 - Kärll 2: 370 L större "gröna soptunnan" utan isatt påse där endast hopknutna soppåsar med hushållsavfall får slängas. Töms veckovis.

(Svarta soptunnan är namngiven som "1a" för att enkelt kunna komplettera med fler typer av avfall i framtiden på samma placering som då kommer heta "1b", "1c", osv.)